

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 2 CUARTOS PER TOT ESPANYA.

ADMINISTRACIÓ, y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del mitj, núm. 20, botiga. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre Espanya, 3 rals. Cuba i Puerto-Rico, 16 rals. Estranger, 18 rals.

PREPARATIUS PER LA FESTA.

A FRANSA.

La Campana de Gracia vol participar avuy de las festas que celebra la nació francesa.

Se tracta de un poble germá que al commemorar una fetxa gloriosa per Europa y pèl mon enter, venera la font de las llibertats y dona una proba de la seva confiança en lo porvenir.

Déu anys ha invertit en solidar la seva situació. Després de déu anys de fecundos esforços fá festas populars, perque tè la vida, l'alegria, la confiança y l'vigor de la juventut.

¡Ditxosa aquesta nació sempre renaixent, com lo fénix d'entre-mitj de las cendras!

Nosaltres que tantas vegadas l'hem admirada, avuy l'admirém y l'hi tenim enveja.

Recordém los beneficis que 'ns ha proporcionat: sabém qu' es la mare de l'era moderna, y molt encare esperém d'ella.

Per xó la seva festa 'ns alegra, de la mateixa manera que las nostras tristezas no fá molt que ván afligirla.

La nació que tè á Murcia, socorreguda per la caritat francesa, no pot deixar de enviar las sévas més ardèntas simpatias á la nació que al celebrar la presa de la Bastilla commemora l'establiment de la llibertat sobre las ruinas del despotisme.

Gosi y disfruti, y saboreji, mentres lo mon existeixi, 'ls fruits de la seva invencible constancia y del seu amor inextingible á la llibertat y á la democracia.

LA REDACCIÓ.

¿QUÉ ERA LA BASTILLA?

La Bastilla era un feixuch castell que s'alsava en mitj del populós quartel de Sant Antoni de Paris.

Vá comensar á construirse 'l dia 22 abril de 1369, acabantse 'ls treballs en 1383, en temps de Cárlos VII de Fransa: s'alsá ab la idea de que servís de defensa á la ciutat; pero prompte serví tant de presó com de castell, y tal vegada més de presó, y per cert de presó odiada.

L'home que l'ideá, Aubriot, acusat d'heretjia pèl clero fou lo primer presoner de la Bastilla. Fins pèl seu mateix inventor havia de ser odiosa.

Com á castell proporcioná pochs dias de gloria á la Fransa: teatro de las guerras ab los inglesos y de las lluytas intestinas entre 'ls bandos que durant molt temps se disputaren lo predomini polítich y religiós de aquell país, ni una sola pedra tenia la Bastilla que guardés un recort satisfactori.

En cambi com á presó 'ou tinguda sempre per lo monument més significatiu del despotisme. Lo poble l'odiava á mort y tenia rahò. A continuació veurém perque.

En ella desde son comens, quan la política no consistia més que en las intrigas dels cortesans, sens que 'l poble pogués ficarhi basa, hi estiguèren presos Jaume d'Armagnac y Biron, detingut y executat, escrivint la página més vergonyosa de la vida d'Henrich IV.

Lo cardenal Richelieu hi enviava á tots los seus enemichs personals, sense cap escrúpul. Ell hi tancá á Bassompierre, condes de Rous y de Suze, Marqués de O'Segnier, Abats de Foix y de Beaulieu, Dorval Langlois, Vautier, metje de la reyna mare, cavaller de Montaignú, Mariscal d'Ornano, de Marincourt, conde Cramail, cavaller Grignan, etc., etc.

Passava 'l temps y las costums se cambiavan. Vinguèren las qüestions religiosas, y á la Bastilla hi anavan á parar tots los sospitosos d'heretjia y d'enemistat contra 'l clero. Hi havia llavors las sectas dels jansenistas y dels convulsionaris, y un dia que una dona, Joana Lelièvre, tingué al carrer un atach d'epilepsia, perque un transeunt parlá de convulsions, fou la infelís conduhida á la Bastilla, com á convulsionaria. Fins á 80,000 órdres de presó se dictaren per aquell temps. Qui no creya la doctrina dels jesuitas anava á la Bastilla. Aixó succehia en temps de Lluís XIV.

En temps de Lluís XV lo disgust aná creixent, l'atmosfera s'carregava y 'ls escriptors respirantla, pot dirse que preparavan la gran revolució. En aquell temps la Bastilla s'omplí d'escriptors.

Allí hi passá gran part de sa vida 'l sabi Lenglet Dufresnois: Mahé de la Bourdonnais després de 8 anys de presó fou absolt: allí estiguèren presos lo gran Voltaire, Le Maistre, De Sacy, De Renneville, Mariscal Richelieu y moltras altras eminencias, y tribunals enters, com lo de Cap de France y de Bretanya que acatant las órdres dels governadors, se reservavan lo dret de reclamar davant del Rey per créurelas injustas, anavan á parar á la Bastilla.

Per aquell temps hi hagué 'l pacte de la fam. A pesar de las bonas cullitas, los pobres no menjavan: lo pá arribá á ser un aliment de luxo. Los acaparadors estavan convinguts ab los ministres y feyan lo que volian.

Un dia 'l prebost de Beaumont descubreix un pacte entre 'ls ministres y 'ls acaparadors, y 's disposava á presentarlo al tribunal, quan lo citat prebost vá desapareixe misteriosament. Per espay de 22 anys vá estar prés á la Bastilla. La seva familia estigué déu anys sense saber lo que havia sigut d'ell.

No acabariam may si haguessem de enumerar las principals iniquitats que 's cometeren en aquella presó del despotisme.

Servi primer contra 'ls nobles; després contra 'ls enemichs dels jesuitas, més tart contra 'ls escriptors, y últimament contra 'l poble. Sos calabossos estavan humits per las llágrimas de un poble esclau.

Per aixó quan soná l' hora..... Pero avants doném una rápida ullada á las

COSTUMS DE LA BASTILLA.

La fortaleza estava baix la direcció absoluta de un governador, que no era més que un escarceller desanimat y brutal. Lo governador del fort tenia 60,000 lliuras de renda anuals, sense 'ls diners que 's feya.

L'estancia en aquesta presó 's pagava cara: á un príncep l'hi costava 50 lliuras; á un mariscal, 36; á un lloch-tinent general 16; á un concejler de Parlament, 15; á un jutje, financier ó capellá, 10; á un advocat ó governador, 5; á un burges, 4; y á un home del poble 3. Tots aquests honoraris eran pèl procurador. L'aliment que per un igual rebian los presos, no valia de molt lo que pagavan los de la darrera categoria.

Hi ha memoria de que un tal Jumilhac per obtenir la plassa de governador de la Bastilla pagá á un tal De Launay 300,000 lliuras y 's casá ab la seva filla.

Lo tracte que rebian los presos era infmo. Molts d'ells entravan en un calabosso y ja no 'n sortian sino morts.

Per tot necessitavan los presos lo permís del magistrat, per aleytarse, per mudarse la roba, per anar á missa, per escriure á la familia ó als amichs: fins en cas de malaltia 's necessitava aquest mateix permís per rebre al metje y al confessor.

Quan ocorria una defunció, lo llochtinent de la policia indicava lo nom, ab lo qual devia ser enterrat lo cadáver. De manera que al prés, se l'hi posava un nom imaginari al entrar y un altre al sortir. Tot ho perdia, la llibertat, l'alegria, fins lo nom.

Dos guardians assistian al acte del enterro y aquests feyan de testimonis sobre tot lo que 'ls manavan los seus superiors.

En la Bastilla, quan ocorregué l'assalt s'hi trobaren registres plens de irregularitats y d'esmenes. Los déspotas consideravan impossible que 'l poble pogués entrarhi y ván descuidarse de fer desapareixe l'arxiu.

Molts d'aquests documents se conservan encare. Aquí vá una mostra: se tracta de una carta dirigida pèl ministre al governador de la presó: diu aixís:

«Aquí 'us envio, mon estimat De Launay, á F.: Es un mal home: tinguéulo guardat vuit dias, y després desféuse d'ell.»

En lo marge d'aquesta carta hi há una nota que diu:

«Al 13 de Juny ha entrat F.: y dintre del temps fixat s'ha enviat á preguntar al lloch-tinent de policia, baix quin nom devia enterrarse'l.»

Una altra carta diu: «Lo cap de Larivier sempre calent: no curará pas sino se l'hi aplica 'l remey.»

Una nota posada al marge diu lacónicament: «A penjarlo.»

Tal era la Bastilla: no hi havia lley, ni dret, ni defensa possible. ¿Cóm no havia de odiarla 'l poble? Baluart pavorós del despotisme, caygué feta trossos, al primer esclat de la gran Revolució.

Corria 'l mes de juliol del any 1789. Las ideas revolucionarias anavan condensantse, com los núvols tempestuosos en l'atmosfera. La revolució rugía en las entranyas del poble com una tronada llunyana. Los vens del despotisme havian de acostarla.

Tement las autoritats un cop de má contra la Bastilla, se tragneren als presos: acumularen municions y medis de defensa, y posaren 114 soldats baix lo mando De Launay, governador del castell. Pèls alrededores de Paris estavan acampats 30,000 homes manats pèl mariscal Broglie, en sa majoria extrangers. Lo poble bullia.

Lo príncep Lambesc vá donar un dia una carga de caballería contra 'ls grupos que 's formaren davant de las Tullerías. Aquesta fou la senyal del alsament. La electricitat revolucionaria anava á descarregar.

Los electors que acabavan de nombrar diputats pèls estats generals, se reuniren en la casa de la ciutat, apoderantse del poder municipal: ab aquella febra revolucionaria, durant tant de temps continguda, organisan la milicia ciutadana. En tant los soldats de la guardia francesa, fujen dels quartels y s'uneixen al poble.

Era la nit del 14. Una diputació del poble havia anat á trobar al governador de la Bastilla demanantli que permetés reforzar la guarnició del castell, ab la forsa ciutadana.

Lo governador s'hi nega: la sanch s'escalfa: novas diputacions gestionan, y la multitut impetuosa com una riuhada sorpren als guardias y entra en lo primer pati del castell. Lo governador respon alsant lo pont llevadís y contestant á la multitut á canonadas.

Temeraria resistencia. La sanch derramada escalfa á la qu'encare queda dintre de las venas; y mentres los uns corren á demanar ajuda als districtes, los altres entran als Inválits y s'apoderan de algunas pessas de artillería.

La multitut creix: los canons servits per artillers experts que s'uneixen al poble, funcionan: los del castell contestan y la batalla s'encen per tots costats.

¡Terrible espectacle en que l'aspecte dels que moren infundeix lo valor de la rabia en los que viuhen!

S'adona 'l governador de que 'l poble ha romput á canonadas las cadenas del primer pont llevadís, arbora bandera blanca, y per una esclatja passa un paper. «Tenim pólvora de sobras, los hi diu, y farém saltar lo fort ab la guarnició y tet, si no acceptéu la capitulació.»

Ja altras vegadas se 'ls ha enganyat aixís mateix, y no vol lo poble abandonar la resistencia. Quan lo governador se disposa á cumplir la seva paraula, un artiller l'hi pren la metja de las mans.

Entre tant tres canons del poble colocats en bateria rompen las cadenas del darrer pont. Lo governador fá baixar las cadenas del petit pont de l'esquerra y la multitut se precipita dintre del castell.

En vá las guardias francesas tractan de contenirla: lo poble está desbordat é invadeix lo fort. Mentres los uns arboran la bandera de la ciutat dalt dels marlets de la torra més alta, los altres matan á qui se 'ls posa davant. Los artillers moren al péu de las pessas; y 'l desgraciat governador cau cusit á punyaladas. La venjansa del poble es cega y tremenda.

Lo govern renuncia á la defensa. Los 30,000 homes que manava 'l mariscal Broglie, s'dispersan sense combatre, davant de l'actitut del poble, abandonant tendas, bagatjes y part de l'artillería.

A Paris no hi ha una casa que no estiga preparada per fer una defensa heroica: los carrers erissats de barricadas, los pisos de las casas plens de llambordas, ferros y aygua bullenta. ¿Qui s'atrevirá á tapar lo cráter de un volcá?

Pochs dias després lo mateix poble tirá á terra la Bastilla. De las pedras del fort se 'n feren adornos que las donas duyan penjats al coll: se reparitren pedras com bossins de pá beneyt entre tots los ajuntaments de Fransa: y al any següent en lo lloch que ocupava la Bastilla, s'instituí una festa popular.

Iluminada y cuberta la plassa de banderas tricolors, ostentant la més alta de todas lo lema de «Llibertat», als acorts de una orquesta, allá ahont avans hi ploravan los fills d'un poble esclau, s'hi divertian los fills de un poble lliure.

Un rétol plé de globos de llum, deya lo següent: «Ici on danse.» «Aquí 's balla.»

**

Veu's aquí, estimats lectors, una idea de la Bastilla en poder dels déspotas, de la Bastilla presa y arruinada pel poble, y del origen de las festas de que avuy es continuadora la noble, respectada y simpática República francesa.

P. K.

LO CATORZE DE JUNIOL.

TRADUCCIÓ DE BERANGER.

Ressonan per l'espai crits de venjansa!
Sò noy encar, y 'm deixan plé d' encants.
¡A la Bastilla, tots, fills de la Fransa!...
¡A l' arma, fills del poble, ciutadans!...
Esgroguetades mare, dona y filla
escoltan los canons y 'ls ronchs tambo's...
Cau al crit de ¡Victoria! la Bastilla...
Vá ser aquell un dia molt hermòst!...
¡Quin dia més hermòst!...

Noyets y vells, pobres y ríchs s' abressan:
parla tothom dels fets més culminants;
y s'en rebuts los soldats blans que passen
ab crits de goig y ab picaments de mans (1)
Del rey parlan alguns ab véu incerta;...
de Lafayette los altres sense embòs.
Lliure es la Fransa y la rabò 's desperta!
Vá ser aquell un dia molt hermòst!...
¡Quin dia més hermòst!...

Un pobre vell, imatge del heroisme,
vá dorme á veure 'ls restos derruñits.
«Fill meu, vá dirme, aquí lo despotisme
de un poble esclau feya ofegar los crits.
»Y enfondi tant lo peu de cada torra
per engrandir lo siti cavernòs,
que al primè embat l' antich castell s' ensorra...
Vá ser aquell un dia molt hermòst!...
¡Quin dia més hermòst!...

»La Llibertat, valenta y decidida,
trossejant los grillons, ab viu anhel,
damunt d' aquell padró de gloria, crida
á l' Igualtat que vá baixant del cel.
»De totas dos lo llamp retruny y brilla;
es Mirabeau tronant estrepitòs
contra la cort: «Hi ha encare una Bastilla!»
Vá ser aquell un dia molt hermòst!...
¡Quin dia més hermòst!...

»Allá hont sembrém, los pobles hi espigolan;
més de vint reys sentint lo daltabaix,
las mans á la corona, tots tremolan,
y 'ls súbdits ván parlant de baix en baix.
»Dels drets de l' home aquí, l' era fecunda
naixent avuy, s' extén sense repòs.
Al mon enter nova claror inundà!...
Vá ser aquell un dia molt hermòst!...
¡Quin dia més hermòst!...

Llistons de un pobre vell, mon noble guía,
jamay olvidaré vostre ressò:
Mes ay! Avuy trás quaranta anys, tal dia
me 'l fan passar tancat á la presò.
¡Oh Llibertat! Ma véu volen prosciure,
perque canto tas glorias ardorès!...
Mes no hi fá res! Ta aurora veig somriure
Encare avuy, tindrém un dia hermòst!
¡Quin dia més hermòst!...

J. ROCA Y ROCA.

Ué no digan que 'ls francesos quan
se proposan fer una cosa no saben
ferla.

Are está celebrant ab molta
pompa las festas de la República, y
naturalment, aquestas festas hau-
rian fet mal d' ulls al jesuitas, y
altres corporacions religiosas enemigas de la Re-
pública.

Donchs vaja, perque no passin un mal rato, no
hi há com expulsarlos.

En cambi 'ls infelissos que feya déu anys qu'
estavan purgant un moment de extraví tingut en
lo temps de la *Comune*, aquestes necessariament
han de alegrarse ab las festas de la República.
Y 'l govern, sempre amable, 'ls obra las portas
de la patria.

(1) Blau era l' uniforme que duyan los guardias francesos que van
unirse ab lo poble en la jornada de la Bastilla.

A Fransa, en aquests temps se pintan sols, per
fer carambola y palos!

Quan los comunistas se 'n ván anar cremavan
las Tullerías, cremava l' Hôtel de Ville, y 'l Palau
de Justicia.

Al tornar troban que se cerneix sobre París una
atmósfera de llum y de resplandors.

Aquell incendi era 'l foch devorador de la dis-
cordia; aquestas resplandors, son los vesllums de
la concordia y de la pau.

Los ultramontans de Fransa que solían celebrar
cada any ab convits y discursos las festas de Sant
Enrich, nom del seu pretendent, aquest any, en
senyal de dol, s' abstenen de ferlas.

No 'ls ho aprobo.
Per celebrar dignament las festas del seu patró
haurian de fer uns funerals.

Las festas de París venen á ser las festas d' Eu-
ropa, perque representan las de la llibertat.

La Bastilla era un càncer que l' Europa tenia en
lo cor.

Lo despotisme no la deixava respirar.
Lo dia que aquest càncer vá desapareixe, vá
neixe l' era saludable de la llibertat.

Recorts històrics:
Quan vá donarse la primera amnistía, los reac-
cionaris varen esparverarse, exclamant:

—Are vé la bona: ja veurán aixis que arribin los
amnistiats, quins escándols!

Quan ván trasladarse las Cámaras á París deyan
lo següent:

—Aixó está perdut. Aquí á París tindrem una
revolució cada dia.

Y no obstant, tornaren los amnistiats, y ningú
vá adonarse'n.

Y 's trasladaren las Cámaras á París, y s' han
discutit los problemas més difícils, sense que hi
hagués lo més petit disturbí.

Are que s' ha realitat l' amnistía total, á pesar
dels fiascos que han tingut, tornan á fer pressagis
espantosos.

Y are com sempre, si desitjan un dalt' abaix se
quedarán ab las ganas.

Los pobles son com las personas.
Quan una persona está malalta, lo pols vá mala-
ment, los nervis están excitats. Si s' está al lilit
pateix; si 's lleva no pot sostenirse: si menja s'
agrava, si fá dieta 's debilita y 's consum.

Perque hi haja salut es necessari que hi haja
equilibri. Llavors la pluja, l' aire, 'l sol, l' intem-
perie, tot contribuheix á robustir lo cos: tot es
salut.

Aixó es lo que passa á Fransa: resisteix las am-
nistias, lo traslado de las Cámaras y las rancúnias
dels reaccionaris.

Com més combatuda més forta.

1789.

Punxat per la tiranía,
sufrint mil tormentos y penas,
sense nort y sense guía,
lo mon son camí seguía
al compás de sas cadenas.

De tant en tant ressonava
un eco que al repetir-se
dormits recorts despertava;
mes lo látigo xisclava
y 'l mon tornava á ajupirse.

¿Qui era capàs d' esqueixar
los núvols que, acumulantse,
amenassavan tapar
lo sol? ¿Qui sabria dar
lo primer pas? ¿Qui?... La Fransa.

La Fransa que en lo seu ser
sentia bullir la febra,
l' irresistible poder
que l' hi infiltraren Voltaire
y 'l gran Rousseau de Ginebra.

La Fransa que arrossegava
lo pesat jou dels eselaus
y que entre tant que espirava
de fam, plorant fel mirava
l' insultant brill dels palaus.

—«¡Prou! digué un dia; ja havém
viscut massa temps lligats:
ja sabém lo que podém;
volém ser homes, volém
tenir drets y llibertats.»

Millons de véus repeteixen
per montanyas y per plans

aquestos crits que estremeixen,
y als quals després anyadeixen:

—«Tois los homes son germans.»—
Y aquell poble revifat

s' arma, parla, escriu y vota
y sab ab serenitat
desafiar la autoritat
en lo Icch de la pilota.

Y aquella Cort degradada
que al poble francés humilla,
silenciosa y resignada
reb la mortal bofetada
de l' atach de la Bastilla.

Després la Revolució,
tal com un riu desbordat,
s' escampa per la nació
arrunant sens compassió
tot lo vell, tot lo corcat.

Després... després tot' hom sab
lo que la Fransa vá fer:
feu tot lo que en l' humá cab
sempre pensant ab lo cap;
sempre lluytant ab l' acer.

Llavors quedá plantada,
regada per cent pits nobles,
la llibertat anhelada,
á qual sombra perfumada
viuen avuy tots los pobles.

Y de llavors, brillant
com dos iris de bonansa,
escampats per tot están
dos noms que units sempre ván;
la llibertat y la Fransa.

C. GUMÁ.

N la casa de un reaccionari molt rich.
Lo majordom reuneix als criats y
'ls participa que l' amo per no veure
las festas se 'n vá de París.

—Magnífich! diu un criat.
—Nosaltres quedém duenyos de la
casa, respon un altre.

—Y per no fer un paper radícal, respon un ter-
cer, omplirém los balcons de llums y de banderas.
Veu's aquí com fins en la casa dels reaccionaris
se celebran las festas de la República.

Exclamacions de un reaccionari davant de l'
amnistía:

—¡Oh! No faltava sino que tornessin aquestos co-
munistas perque tot torni á anar en renou!..

—Aixó es un gatejar!
—Está clar! Aquesta gent tornarà á calar foch á
París!..

Un reaccionari més franch que 'ls altres:

—Si calessin foch á París! Avuy fos, y demá
festa. En aquest foch nos hi escalfariam las mans.

Un amnistiats:

—Fent la guerra á la reacció, tal vegada varem
propassarnos; pero guerra á la llibertat, no l' hi
farém may.

En los últims mesos del presupuesto del any
económich que vá acabar lo 30 de juny, vá quedar
á Fransa un sobrant considerable.

Igual que aquí
Lo govern se proposa rebaixar alguns impostos.
Lo nostre govern també: lo nostre govern té
l' idea fixa de rebaixar.

De rebaixar... la butxaca dels contribuyents.

Dugas lletras predominan en tots los adornos
que s' han colocat á París ab motiu de las festas.

La R y la F.
Aquestas lletras poden dir dugas cosas: Repú-
blica Francesa y Reaccionaris Fastidiats.

Are vostés trihin la versió que 'ls agradi més.

Un que sentia parlar de las festas ab motiu de la
presa de la Bastilla, entenent malament aquesta
paraula, vá dir:

—¡Ay, ay! Y per què la prenen aquesta pastilla?
Resposta:
—Per curarse la tòs que dona la tísis reaccio-
naria.

LOPEZ, Editor.—Rambla del Mitj 26.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 22

LA FESTA NACIONAL DE FRANSA.

Que per molts anys pugua celebrar-la.